

Hjälptexter till analysdelen (fliken Tänkbara orsaker) i BPSD-registret

Dokumentet innehåller hjälptexter till variablerna i analysdelen i BPSD-registret och kan vara en bra hjälp om man inte registrerar direkt i datorn, utan använder dokumentet "Underlaget för registrering" (pappersmallen).

På hemsidan finns en manual upplagd. Även instruktionerna till NPI-NH skalan kan vara till hjälp vid registreringen.

Tillräckligt med mat? Tänk på att en person som rör sig mycket gör av med mer energi än en stillasittande person. Tänk också på hur hela matsituationen ser ut och att måltidsupplevelsen kan påverkas till exempel av hur maten är upplagd och serveras samt av bemötandet vid servering.

Det är också viktigt att maten fördelas på flera måltider under dygnet, samt att nattfastan inte överstiger 10 timmar.

Tillräckligt med dryck? Hur mycket vi bör dricka varierar efter vikt, hur varmt det är, hur mycket man svettas med mera. Tänk på att feber och värme ger ett ökat vätskebehov. Använd gärna vätskelista om du är osäker.

Tillräckligt med sömn? Kartlägg gärna sovvanor under hela dygnet: har personen sovit under dagen, har sömnen förändrats senaste tiden? Tidigare sovvanor? Kvälls/morgonmänniska? Finns faktorer som kan påverka sömnen som stress, otrygghet eller smärta? Hur är det med ljud och ljus? Är sängen bekväm? Är det varmt eller kallt på rummet? Finns det sjukdomar eller mediciner som kan påverka sömnen?

Normal urin? Följande kan vara tecken på besvär från urinvägarna: besvärande inkontinens, illaluktande urin, förändrat utseende på urinen och nattliga tömningar/trängningar. Kartlägg gärna genom att mäta urinmängden.

Normal avföring? Följande kan vara tecken på besvär från mag-tarmkanalen: förstoppning, lös avföring, tarmgaser, blod i avföringen, slemtillblandning i avföringen, aptitlöshet under mer än någon dag, oförklarlig viktnedgång, buksmärta och smärta i samband med tömning. Kartlägg gärna med hjälp av till exempel avföringslista eller Bristolskala.

Utan hudbesvär? Följande kan vara tecken på hudbesvär: hudutslag, torr, rodnad eller fjällad hud samt klåda, sår och blåsor.

Utan munbesvär? Följande kan vara tecken på munbesvär: smärtor eller obehag från munnen, svamp i munhåla/svalg, hål i tänderna, tandlossning eller tandköttsinflammation. Problem med tandprotes.

God syn (med eller utan hjälpmedel)? Följande kan vara tecken på besvär med synen: tunnelseende, synfältsbortfall och ljuskänslighet. Icke fungerande synhjälpmedel.

God hörsel (med eller utan hjälpmedel)? Följande kan vara tecken på besvär med hörseln: vaxproppar, tecken på inflammationer och/eller skador på örat. Icke fungerande hörhjälpmedel.

Möjlighet att ändra kroppsläge? Ändrar/bibehåller personen kroppsläge självmant/självständigt? Sitter/ligger personen bra och justerar vid behov? Kan personen resa/sätta sig, när denne så önskar/behöver? Om inte, ges personen möjlighet att ändra kroppsläge och/eller stöd att röra sig/förflytta sig flera gånger per dag? Känner personen sig fri att röra sig eller blir personen begränsad på grund av nedsatta förmågor?

Finns daglig positiv samvaro med andra personer? Upplever personen själv att det finns möjlighet till samvaro, bekräftelse och delaktighet?

Miljööversyn genomförd? Kan det vara något i personens omgivning och miljö som påverkar personen negativt? Personer med demenssjukdom kan ha svårt att anpassa sig till miljön, så vi måste anpassa miljön. Detta kan gälla ljud, ljus, färgsättning, möblering, stimuli och personal som kommer och går under dagen. Exempelvis kan färg och färgkontraster underlätta orienteringen i miljön, medan ett olämpligt val av färger kan göra miljön förvirrande.

Verkar personen smärtfri? Följande exempel kan vara tecken på smärta: kroppsspråk (grimaser, skyddsställning), talade språket ("aj", skrik, svordomar), aktivitet (vandra, gunga, gnugga där det smärtar), kroppshållning (halta, stelhet, vrida sig, humör (oro, aggressivitet, ledsen, klagan), dålig sömn eller aptit, slutenhet.

Använd gärna Abbey Pain Scale. Tänk på att fråga personen själv om den har ont.

Har någon smärtskattningsskala använts? Använde ni någon smärtskattningsskala vid bedömningen om personen verkade smärtfri? (Att reflektera över; skulle en skala kunna vara en hjälp eller anser ni att er bedömning är överensstämmande med personens egen upplevelse?)

Temp, Blodsocker, Blodtryck, Puls och Andning

Här gäller det att fundera på om någon av dessa variabler kan vara orsak till symtomen.

Till exempel: Är blodsockret lågt för att personen äter dåligt eller har ett vandringsbeteende som förbrukar mer kalorier? Är andningen påverkad på grund av att personen inte kan hantera sina inhalationer?

När det gäller dessa variabler så krävs inte nya provtagningar inför varje registrering. Uppgifter om mätvärden bör finnas i HSL-dokumentationen och kontrolleras. Är uppgifterna i dokumentationen väldigt gamla eller om man misstänker att det kan finnas något avvikande som påverkar personen negativt, rekommenderar vi att man eftersträvar att ha aktuella mätvärden dokumenterade i HSL-journalen.

Läkemedelsöversyn genomförd Har ni gått igenom personens läkemedelslista och sett att den stämmer överens med aktuell medicinering samt reflekterat över om det är några av dessa läkemedel som kan orsaka symtomen?